

Õiguskantsler

Teie 13.10.2020 nr

Meie 27.04.2021 nr 14-1/201707/2102978

Termokaamerad koolis

Lugupeetud avaldaja

Küsisite, kas koolihoonesse on lubatud paigaldada termokaamerat. Sellega seoses soovisite teada, kas kool peab vanematelt küsima nõusolekut lapse jälgimiseks: Teie hinnangul võib jälgimiseks pidada näiteks seda, kui termokaamera võimaldab mõõta kehatemperatuuri kuni viie meetri kauguselt ka liikumise pealt ja ka siis, kui inimene kannab maski või mütsi.

Koolil on põhimõtteliselt õigus termokaamerat paigaldada ja kasutada. Peamine küsimus termokaamera kasutamisel on selles, kas ja mida kaameralt saadavate andmete põhjal ette võetakse ja milline mõju on sellel õpilasele.

[Eesti Vabariigi põhiseaduse \(PS\)](#) § 26 kohaselt on lubatud inimese eraelu puutumatus piirata üksnes seadusega sätestatud juhtudel ja korras nii tervise kui ka teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks. Ainuüksi termokaamera mõõtmistulemus ei ütle, kas inimene on haige või mitte. Hinnangu inimese tervisele saab anda vaid selleks pädev inimene (arst). Termokaamera mõõtmistulemuse põhjal võib aga tekkida kahtlus, et inimene on haigestunud. Seega on termokaamera kooli paigaldamise eesmärk eeldatavalt aidata koroonaviiruse leviku tingimustes välja selgitada võimalikud nakkuskahtlused õpilased, et saaks rakendada abinõusid nende endi ja teiste õpilaste ning koolitöötajate tervise kaitseks.

Erinevalt jälgimisseadmete kasutamisest pole termokaamerate kooli paigaldamist seadusega reguleeritud. Samas on [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\)](#) § 44 lõikes 1 sätestatud, et kool peab õpilase koolis viibimise ajal tagama tema vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse. Tegemist on avara piiridega normiga, mis haarab mitmesuguseid elulisi olukordi ning annab koolile volituse rakendada tervise kaitseks enda äranägemisel vajalikke meetmeid, sh distantsõpet ja termokaamerasid. Jättes kõrvale küsimuse, kas Riigikogu on selle normi piirid piisavalt täpselt määratlenud, tuleb igal juhul normi rakendamisel koolil toimida põhimõttel, et mida väiksem on terviserisk, seda kitsamad õigused on koolil tervisekaitse eesmärgil tegutseda, ning vastupidi: mida suurem on risk, seda suurem kohustus. Järelikult on koolil epideemia ajal suuremad volitused tervisekaitsemeetmeid rakendada kui tavapärastes tingimustes tegutsedes. Seega võib näiteks pandeemia ajal pidada ka termokaamera kasutamist lubatuks ja koolil on õigus see koolimajja paigaldada. Kui kool seda teeb, tuleb kaamera kasutamist kooli kodukorras reguleerida (PGS § 44 lg 3).

Olukorras, kus kool käsitab termokaamera kasutamist ettevaatusabinõu ja -vahendina, mille mõõtmistulemusi järgivad õpilased vabatahtlikult, saab õpilane termokaamera mõõtmistulemuse

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

põhjal minna kooliõde vastuvõtule, et kooliõde hindaks tema terviseseisundit. Kooliõde ülesanne on vajaduse korral hinnata õpilase terviseseisundit ning anda talle vältimatut ja vajalikku abi, suunata ta perearsti või eriarsti konsultatsioonile või kutsuda kiirabi ning sellest lapsevanemat teavitada. Lisaks on kooliõel õigus rakendada nakkuskahtluse korral nakkushaiguste leviku tõkestamise meetmeid ja selgitada välja nakkushaigega või nakkushaiguse kahtlusega isikuga kokku puutunud inimesed. Eeltoodust tulenevalt võib kooliõde vajaduse korral teavitada õpilase vanemaid, tema perearsti ja kooli direktorit ning Terviseametit ([sotsiaalministri 13.08.2010 määruse nr 54](#) § 2 lg 1 p 5 ja lg 2 p 1). Nii võib kooliõde leida, et õpilane peaks ajutiselt koolist eemal viibima ja seda tegema ennekõike tema enda huvides. Seejuures on määrava tähtsusega lapse tervislik seisund ja enesetunne, mitte termokaamera mõõtmistulemus, mis ei tuvasta ega välista nakkust.

Kui koolil on soov termokaamera mõõtmistulemuste põhjal midagi ise ette võtta olukorras, kus õpilane kooliõde juurde ei lähe või ei järgi tema juhiseid, saab kool olenevalt olukorrast paluda alaealisel õpilasel vanema teadmisel koolimajast lahkuda või paluda oma lapsele järele tulla (vt ka käibekohustuse kohta nt Riigikohtu 24.03.2021 otsus nr [2-18-8345/41](#), p 12). Kuna kool teab, miks õpilane õppetööst osa ei võta, on koolil võimalik PGS § 36 alusel märkida ta sel päeval mõjuval põhjusel puudujaks.

Kuna mõned termokaamerad lubavad teha rohkem, kui vaid kehatemperatuuri mõõta, võib tõesti kerkida ka küsimus jälgimisseadmete kasutamise kohta (vt ka Andmekaitse Inspektsiooni [ringkiri koolidele](#)). Siiski tuleb arvestada, et kool võib õpilaste ja koolitöötajate turvalisust ohustava olukorra ennetamiseks ning olukorrale reageerimiseks kasutada kooli territooriumil jälgimisseadmeid turvaseaduses sätestatud tähenduses ja korras (PGS § 44 lg 5). Seega olukorras, kus termokaamera on seadistatud nii, et see täidab jälgimisseadme funktsiooni, võib kool jälgimist kasutada vaid koolimajja või kooli territooriumile sisenemise ja sealt väljumise kontrollimiseks ning õpilaste ja koolitöötajate turvalisust ohustava olukorra ennetamiseks ning olukorrale reageerimiseks. Kuna jälgimisseadmete kasutamise kord kehtestatakse kooli kodukorras (PGS § 44 lg 6), peab ka termokaamera kasutamist jälgimise eesmärgil reguleerima kodukorras. Nii on kõikidele selge, et kool kasutab neid seadmeid ning teada on ka see, mis eesmärgil seda tehakse (vt ka Andmekaitse Inspektsiooni [selgitusi](#)). Vanema nõusolekut lapse jälgimiseks vaja ei ole.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks (avaldaja isikuandmeteta): Riigikogu kultuurikomisjon
Haridus- ja Teadusministeerium

Kärt Muller 693 8418
Kart.Muller@oiguskantsler.ee